Lieta Nr.C16118213

/0043/13

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Jēkabpilī, 2014.gada 27.augustā

Jēkabpils rajona tiesa: tiesnesis V.Muižnieks, ar sekretāri I.Voitiņu

izskatot atklātā tiesas sēdē civillietu akciju sabiedrības /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, maza apmēra prasībā pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par naudas piedziņu

k o n s t a t ē j a

2009.gada 28.oktobrī starp /pers. A/ (turpmāk – „atbildētājs") un AS /Nosaukums A/ (turpmāk – prasītājs") tika noslēgts līgums par kartes VISA Classic /Nosaukums C/ konta atvēršanu, apkalpošanu un kredītlimita piešķiršanu (turpmāk –„ līgums"). Saskaņā ar līguma noteikumiem saistības saturu nosaka līgums, prasītāja vispārējie darījuma noteikumi un prasītāja pakalpojumu tarifi.

Saskaņā ar līguma noteikumiem prasītājs piešķīra atbildētājam kredītlimitu Ls 695 apmērā. Kartes kredīta limita procentu likme noteikta 22,8% apmērā no faktiski izlietotās kredītlimita summas, sakot ar kredītlimita lietošanas 31.dienu.

Atbildētājs kavēja līgumā paredzēto maksājumu izpildi. Pamatojoties uz līguma nosacījumiem, prasītājs 27.09.2013. nosūtīja atbildētājam paziņojumu par vienpusēju atkāpšanos no līguma, kurā lūdza izpildīt visas līguma saistības 14 dienu laikā no paziņojuma nosūtīšanas dienas.

Atbildētājs ir saņēmis, bet nav atmaksājis naudas līdzekļus Ls 681,55, t.i., 969,76 *euro* apmērā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka par katru minimālās kartes kredīta iemaksas summas apmaksas kavējuma dienu Atbildētājs apņēmās maksāt prasītājam līgumsodu saskaņā ar bankas pakalpojumu tarifiem. Bankas pakalpojumu tarifos soda sankcijas par nesavlaicīgu parāda dzēšanu veido gada soda procentu likme un komisija par nesavlaicīgu dzēšanu (Bankas pakalpojumu tarifus skatīt pielikumā).

Gada soda procentu likme gadā noteikta 22,8%. Komisija par nesavlaicīgu dzēšanu sastāda 1% no parāda kopsummas pārskata mēneša pēdējā dienā, tā tiek aprēķināta par katru parāda daļas atmaksas kavējumu (reizi mēnesī), ja kavējuma ilgums ir 5 (piecas) un vairāk dienas un, ja kavējuma summa ir no 5 LVL/10EUR.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja neizpildīto līguma saistību summu 1151,22 *euro* (Ls 809,08), kas sastāv no izmantotās, bet neatmaksātās kredītlimita summas 969,76 *euro* (Ls 681,55) apmērā; procentiem par kredītlimita izmantošanu 110,40 *euro* (Ls 77,59) apmērā; līgumsoda par maksājumu kavējumu 71,06 *euro* (Ls 49,94) apmērā, kā arī tiesāšanas izdevumus 177,38 *euro* un paredzēt tiesības saņemt 6% gadā no galvenās parāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

2013.gada 16.decembrī atbildētājam tika nosūtīts prasības pieteikums un noteikts paskaidrojumu iesniegšanas termiņš – 2014.gada 16.janvārim. Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētājs rakstveida paskaidrojumus nav iesniedzis. Nav pieteicis lūgumu lietu izskatīt tiesas sēdē.

2014.gada 28.janvārī, ņemot vērā lietas apstākļus, pieņemts lēmums par lietas iztiesāšanu tiesas sēdē mutvārdu procesā.

Prasītāja pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies. Tiesā saņemts iesniegums ar lūgumu skatīt lietu bez pārstāvja klātbūtnes.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies, tiesneša noteiktajā laikā paskaidrojumu par prasību nav iesniedzis. Atbildētājam par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktā kārtībā, nosūtot pavēsti uz viņa deklarēto dzīves vietu. Atbildētājs nav ieradies uz tiesas sēdi, par neierašanās iemesliem nav paziņojis un nav izmantojis savas tiesības izteikt attieksmi pret prasību. Tādejādi, saskaņā ar CPL

156.pantu lieta izskatāma bez prasītāja pārstāvja un atbildētāja klātbūtnes, jo nav konstatēti CPL norādītie lietas izskatīšanas atlikšanas pamati.

Novērtējot lietā esošos un pārbaudītos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība par naudas piedziņu ir pamatota un **apmierināma daļēji**.

Saskaņā ar Civillikuma 1590.pantu katrai pusei pret otru ir prasības tiesība par līguma izpildīšanu. Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Prasītājs ir iesniedzis pierādījumus par aizdevuma izsniegšanu (lietas 10.lapa), parāda summu (lietas 11.-13.., 14.-15.lapa) un saistības saturu, saskaņā ar 2009.gada 28.oktobra līgumu par kartes VISA Classic /Nosaukums C/ konta atvēršanu, apkalpošanu un kredītlimita piešķiršanu (lietas 9.lapa).

2009.gada 28.oktobrī starp pusēm tika noslēgts līgums par kartes VISA Classic /Nosaukums C/ konta atvēršanu, apkalpošanu un kredītlimita piešķiršanu. Saskaņā ar līgumu un vispārējiem darījuma noteikumiem (lietas 16.-50.lapa) starp pusēm tika nodibinātas aizdevuma tiesiskās attiecības sakarā ar naudas līdzekļu Ls 695 nodošanu.

Atbildētājs ir saņēmis, bet nav atmaksājis naudas līdzekļus 969,76 *euro* (Ls 681,55) apmērā. Tāpēc prasījums daļā par 969,76 *euro* (Ls 681,55) piedziņu ir pamatots un apmierināms.

Saskaņā ar līguma 6.punktu atbildētājs apņēmās maksāt prasītājam kartes kredīta procentus 22,8% apmērā no faktiski izlietotās kredītlimita summas. Prasītājs aprēķinājis un lūdz piedzīt kartes kredīta procentus par laiku no 2009.gada 29.novembra līdz 2011.gada 28.februārim. Tātad arī prasījums daļā par kartes kredīta procentu piedziņu 110,40 euro (77,59 Ls) ir pamatots un apmierināms.

Saskaņā ar CL 1589.pantu vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Saskaņā ar bankas vispārējo darījumu noteikumu sadaļas 1.1.32.2.apakšpunkta nosacījumiem, bankai [..], ir tiesības vienpusēji, par to rakstiski paziņojot klientam, 10 dienu laikā no rakstiskā paziņojuma nosūtīšanas dienas klientam, [..], izbeigt tiesiskās attiecības ar klientu vai pieprasīt klientam visu viņa saistību pirmstermiņa izpildi [..], ja pārkāpti šie noteikumi.

Atbildētājs kavēja līgumā noteikto maksājumu izpildi. Tāpēc, pamatojoties uz šiem līguma nosacījumiem, ar 2013.gada 26.septembra paziņojumu par vienpusēju atkāpšanos no līguma (nosūtīts 27.09.2013.), prasītājs paziņoja par vienpusēju atkāpšanos no līguma un pieprasīja visu līguma paredzēto saistību izpildi (lietas 51.lapa). Tādejādi prasītājs ir atkāpies no līguma saskaņā ar līguma nosacījumiem. Saskaņā ar paziņojumu, atkāpšanās saistīta ar prasību atbildētājam izpildīt pirms termiņa visas līguma maksājumu saistības un dots termiņš to izdarīt 14 dienu laikā no paziņojuma nosūtīšanas dienas, t.i., līdz 2013.gada 11.oktobrim. Tātad par atkāpšanās datumu uzskatāms 2013.gada 11.oktobris.

Prasītājs lūdz arī piedzīt līgumsodu 71,06 *euro* (Ls 49,94), par laiku 2010.gada 31.maija līdz 2011.gada 28.februārim. Prasības pieteikumā, parāda summas aprēķina sadaļā norādīts, ka līgumsoda kopējā summa sastāv no komisijas maksas par savlaicīgu parāda dzēšanu un par periodu aprēķinātā līgumsoda. No parāda aprēķina redzams, ka pieprasītais līgumsods sastāv no līgumsoda 5,81 *euro* par kavēto pamatsummu par laika periodu no 31.05.2010. līdz 28.02.2011. un komisijas par nesavlaicīgu dzēšanu 65,25 *euro* par laika periodu no 05.06.2010. līdz 28.02.2011.

Lai gan prasībā norādīts uz līgumsoda noteikšanu atbilstoši bankas pakalpojumu tarifiem un kopumā ar sankciju - komisijas maksu par savlaicīgu parāda dzēšanu, tas neatbilst lietas apstākļiem. Līgumsoda sankcijas tieši un nepārprotami noteiktas līguma 11.1.punktā, kur noteiktie visi līgumsodi.

Saskaņā ar līguma 11.1.punktu „Ja klients nav samaksājis minimālo ikmēneša maksājumu Kartes kredīta atmaksai un kartes kredīta procentu samaksai līdz kārtējā mēneša pēdējai darba dienai (ieskaitot), klientam ir pienākums maksāt bankai līgumsodu 22,8 procenti gadā no savlaicīgi nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu un papildus minētajam līgumsodam maksāt bankai līgumsodu 1% apmērā [..] no kopējās parāda summas kartes kontā iepriekšējā mēneša pēdējā dienā, ja minētā minimālā ikmēneša maksājuma samaksa kavēta vismaz par piecām dienām un kavējuma summas apmērs ir lielāks par Ls 5 vai EUR 10.”

Līgumsods saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu ir pametums, ko kāds uzņēmies ciest sakarā ar savu saistību, ja viņš šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Tā kā atbildētājs ir palaidis garām saistības izpildīšanai noliktos termiņus un pieļāvis maksājuma kavējumu, viņam jācieš pielīgtais līgumsods. Tiesa uzskata par pamatotu, samērīgu un atbilstošu noteikto pamata līgumsodu 22,8 % gadā, par katru kavējuma dienu. Savukārt par netaisnīgu un neatbilstošu atzīstams papildus noteiktais līgumsods 1% apmērā.

Līguma 11.1.punktā noteiktais līgumsods 1% apmērā no kopējās parāda summas kartes kontā iepriekšējā mēneša pēdējā dienā, noteikts kā papildus līgumsods un tas arī noteikts, „ja minētā minimālo ikmēneša maksājuma samaksa kavēta vismaz par piecām dienām”. Tātad tas noteikts par tās pašas maksājuma saistības pārkāpumu.

Viens no civiltiesiskā apgrozības pamatprincipiem ir ekvivalences princips. Tas nozīmē, ka katram savas tiesības jāīsteno labā ticībā un viņš nedrīkst nepamatoti iedzīvoties uz cita rēķina *(K.Torgāns. Līgumu un deliktu tiesību problēmas.-Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 153.lpp.).*

No CL 1716.panta izriet, „ka līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija”*(Senāta Civillietu departamenta 2013. gada 10. maija spriedums lietā Nr.SKC-218/2013, 8.2.punkts).* Tiesiskajās attiecībās sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu par vispārēju principu tiesībās ir atzīstams soda samērīguma princips, t.sk. arī dubultās sodīšanas aizliegums. Šī principa pārkāpums attiecībās ar patērētāju nostāda viņu neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām.

To apliecina arī analizētā tiesu prakse un Senāta judikatūra. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta tiesu prakses apkopojumā „Tiesu prakse līgumsodu piemērošanā” norādīts uz atziņām Senāta lēmumā lietā Nr. SPC-186/2010 „Ņemot vērā, ka kredīta un hipotēkas līgumu noslēgusi viena un tā pati persona, rodas situācija, kad aizņēmējam par vienu un to pašu pārkāpumu var piemērot dubulto līgumsodu saskaņā ar kredīta līguma 7.2. apakšpunktu, kas, Senāta ieskatā, ir pretrunā ne tikai ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta trešās daļas 4. punktu, bet arī ar šā panta pirmo daļu un 5. panta otrās daļas 5. punktu, kas aizliedz pakalpojuma sniedzējam piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas neatbilst līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principam, nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī un neatbilst labticīguma prasībām.” *(apkopojuma 5.1.punkts)*

Saskaņā ar Patērētāju tiesu aizsardzības likuma (turpmāk - PTA likums) 1. panta definīciju atbildētājs, attiecībās ar prasītāju, šajā gadījumā uzskatāms par patērētāju.

Šādu nosacījumu netaisnīgumu tieši nosaka PTA likuma 6.panta trešās daļas 4.punkta nosacījumi - par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatot noteikumus, „kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus.”

Saskaņā ar PTA likuma 5.panta otrās daļas 5.punkta nosacījumiem, līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie „patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām”

Judikatūrā atzīts, ka no PTA likuma 6.panta trešās daļas nosacījumiem izriet, ka būtiska neatbilstība līgumā noteiktajās līgumslēdzēju tiesībās un pienākumos ir arī līgumslēdzēju vienlīdzības principa pārkāpums. Secināts, ka netaisnīgu noteikumu viena no pazīmēm ir tā neatbilstība vienlīdzības principam. Konstatējot, ka noteikums ir netaisnīgs, tiek atzīta arī noteikuma neatbilstība pušu tiesiskās vienlīdzības principam. Tādējādi netaisnīgi noteikumi ir tādi neapspriesti noteikumi, kas neatbilst pušu tiesiskās vienlīdzības principam par sliktu patērētājam *(Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006. gada 7. marta spriedums Lietā Nr. SKA – 59, 13.1.un 13.5. punkts).*

Ņemot vērā minēto, secināms, ka atbildētājai kā attiecībā uz atbildētāju kā patērētāju piemērots netaisnīgs līguma nosacījums un ir pamats piemērot PTA likuma 6.panta vienpadsmitās daļas nosacījumus

Tāpēc tiesa uzskata par samērīgu šajā daļā prasību apmierināt daļēji un piedzīt no atbildētāja līgumsodu par maksājumu kavējumu – 5,81 *euro* par laiku no 2010.gada 31.maija līdz 2011.gada 28.februārim. Savukārt prasība daļā par komisijas par nesavlaicīgu parāda dzēšanu 65,25 *euro* apmērā piedziņu ir noraidāma.

Saskaņā ar CPL 41.panta pirmo daļu ,,Pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta”.

Prasītājs ir samaksājis valsts nodevu 172,68 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro*. Kopējā prasītāja samaksāto tiesas izdevumu summa ir 177,38 *euro*. Prasība apmierināta 1085,97 *euro* apmērā, kas ir (94,33 %) no celtās prasības summas. Līdz ar to no atbildētājiem par labu prasītājam piedzenama samaksātā tiesas izdevumu daļa 167,32 *euro*. Kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir 6,20 *euro*. Tāpēc no atbildētāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie pasta izdevumi 1,50 *euro*.

Civillikuma 1765.panta otrā daļa nosaka, ka līguma attiecībās, kurās piedalās patērētājs likumisko procentu apmērs ir seši procenti no simta gadā. Saskaņā ar šī panta ceturtās daļas nosacījumiem, procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Tādejādi prasītājam, saskaņā ar CPL 195.pantu ir nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6 % no pamatparāda summas Ls 969,76 *euro*.

Euro ieviešanas kārtības likuma 4.pantā noteikts, ka sākot ar euro ieviešanas dienu, latos izteiktu iesākto, bet nepabeigto (neizpildīto) tiesisko instrumentu kopsummu konvertē euro, ievērojot Padomes noteikto maiņas kursu un šā likuma 6.pantā noteiktos noapaļošanas principus. Atbilstoši minētajam Eiropas Savienības Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes 2013.gada 9.jūlija lēmumam par Latvijas uzņemšanu eirozonā neatsaucami fiksētais pārejas kurss no lata uz euro ir 1 EUR=0,702804 LVL.

Pamatojoties uz augstāk minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 41, 190.,195., 204^{1}. un 250^{25}.pantu pantu, tiesa

n o s p r i e d a

1. Prasību apmierināt daļēji.

2. Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/:

– neatmaksāto kredītlimita summu969,76 *euro*;

– procentus par aizdevuma lietošanu 110,40 *euro* par laiku no 2009.gada 29.novembra līdz 2011.gada 28.februārim;

– līgumsodu par maksājumu kavējumu – 5,81 *euro* par laiku no 2010.gada 31.maija līdz 2011.gada 28.februārim;

– samaksāto tiesas izdevumu daļu 167,32 *euro*;

kopā Ls 1253,29 (viens tūkstotis divi simti piecdesmit trīs *euro* un 29 centi).

3. Noraidīt prasību daļā par līgumsoda 65,25 *euro* apmērā piedziņu.

4. Noteikt akciju sabiedrībai /Nosaukums A/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no pamatparāda summas 969,76 *euro*.

5. Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos pasta izdevumus 1,50 *euro*.

6. Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

7. Prasītāja labā piedzenamo naudas summu samaksa veicama AS /Nosaukums A/ norēķinu kontā Nr.LV73PRTT0262614729311.

Par spriedumu var iesniegt apelācijas sūdzību 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas. Apelācijas sūdzība adresējama Zemgales apgabaltiesai un iesniedzama Jēkabpils rajona tiesā. Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pilns spriedums būs pieejams 2014.gada 10.septembrī

Tiesnesis V.Muižnieks